

Persbericht

PB07-075
13 november 2007
9.30 uur

Economische groei trekt aan tot 4,1 procent

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2007 met 4,1 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. Dit is de hoogste groei in meer dan zeven jaar. Vooral de aanzienlijk hogere productie van aardgas gaf een flinke impuls aan de economische groei. In het eerste halfjaar had een lage gasproductie juist een remmend effect op de economie. Ook de hogere productiegroei van de commerciële dienstverlening en de zorg droeg bij aan de versnelling van de economische groei.

De uitvoer en de consumptie van huishoudens groeiden duidelijk sneller dan in het eerste halfjaar van 2007. Dit blijkt uit de eerste raming van de kwartaalrekeningen van het CBS.

Hoogste kwartaal-op-kwartaalgroei in ruim tien jaar

De economie groeide in het derde kwartaal met 1,8 procent ten opzichte van een kwartaal eerder. De kwartaal-op-kwartaalgroei is aanzienlijk hoger dan in voorgaande kwartalen. Het is zelfs de hoogste in meer dan tien jaar.

Gasproductie geeft forse impuls aan economische groei

Een zachte winter zorgde in de eerste helft van dit jaar voor een lage gasproductie. Hierdoor werd de economische groei gedrukt. In het derde kwartaal was de productie van aardgas door de minder warme zomer juist aanzienlijk hoger dan een jaar eerder. Hierdoor versnelde de economische groei.

In de andere bedrijfstakken lag de productiegroei veel meer in lijn met die in het voorgaande kwartaal. De productiegroei in de bouw, de groothandel en de uitzendbureaus was duidelijk hoger dan de economische groei van 4,1 procent. In de zorg en de financiële dienstverleners was de toename van de productie ongeveer gelijk aan de economische groei. De industriële productie nam met 2,5 procent even snel toe als in het vorige kwartaal. De chemie en olie deden het goed, terwijl de metaal achterblijft.

Uitvoer groeit sneller

In het derde kwartaal van 2007 was het volume van de uitvoer van goederen en diensten 7,5 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2006. De groei van zowel de uitvoer van Nederlands product als de wederuitvoer versnelde duidelijk ten opzichte van het eerste halfjaar. Dat is voor een deel toe te schrijven aan de hoge export van gas. De invoer groeide met 6,5 procent. Het toegenomen uitvoeroverschot betekende een belangrijke impuls voor de economische groei.

Consumptiegroei huishoudens weer op peil 2006

Huishoudens hebben in het derde kwartaal 2,4 procent meer besteed dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Daarmee is het groeitempo terug op dat van 2006. In het eerste halfjaar werd de consumptiegroei gedrukt door het lagere gasverbruik. Behalve aan gas gaven huishoudens vooral meer uit aan duurzame consumptiegoederen zoals auto's, woninginrichting, kleding en consumentenelektronica.

Het volume van de overheidsconsumptie was 4,2 procent hoger. Dit komt vooral door de snel groeiende zorguitgaven.

Vooraf meer investeringen in computers en gebouwen

De investeringen in het derde kwartaal van dit jaar waren 4,2 procent hoger dan vorig jaar. Opnieuw namen de investeringen in computers, bedrijfsauto's en bedrijfsgebouwen sterk toe. De investeringen in machines groeiden minder snel. Dit komt doordat vorig jaar in het derde kwartaal een groot project werd opgeleverd. Verder zijn er veel minder vliegtuigen in Nederland afgeleverd.

Technische toelichting

Later deze maand informatie over banen, arbeidsvolume en lonen

Volgens de jaarplanning van het CBS zou vandaag ook een eerste raming worden gepubliceerd over het totaal aantal banen van werknemers en het arbeidsvolume van werknemers in het derde kwartaal van 2007. Deze gegevens zijn echter nog niet beschikbaar. De oorzaak is dat het CBS op dit moment de benodigde gegevens nog niet heeft kunnen ontleenen aan de externe registers. Ook over de eerste twee kwartalen van 2007 ontbreken deze gegevens plus de gegevens over de loonsommen. Op basis van via een tijdelijke noodvoorziening uit de registers verkregen informatie zullen de gegevens over de eerste twee kwartalen naar verwachting later deze maand wel gepubliceerd kunnen worden. Voor het derde kwartaal en de kwartalen daaropvolgend wordt gestreefd naar een structurele oplossing voor publicatie op basis van de externe registers.

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed en worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geïkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt.

Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds opnieuw doorerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, incidenteel tot meer substantiële bijstellingen.

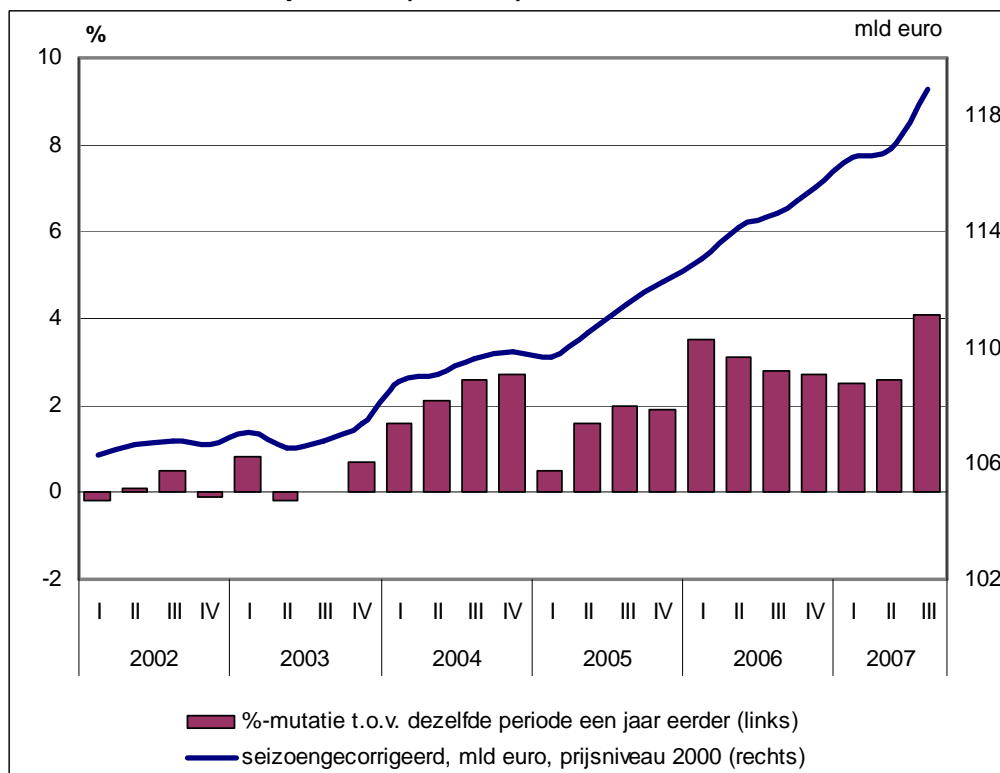
Jaarcijfers

Het persbericht over de tweede raming van de economische groei voor het eerste kwartaal bevat additionele gegevens over het productie- en bestedingendeel van de jaarpublikatie Nationale rekeningen. In dat persbericht zullen daarom twee extra tabellen worden opgenomen met enkele nieuwe jaarcijfers.

Zorgstelsel

Op 1 januari 2006 is het nieuwe zorgstelsel ingevoerd. In de Nationale rekeningen brengt dit een verschuiving met zich mee van consumptie door huishoudens naar consumptie door de overheid. De consumptie door huishoudens is hierdoor in 2006 veel lager, de consumptie door de overheid veel hoger dan een jaar eerder. Ook heeft bij de productie een overheveling plaatsgevonden van overheid naar verzekeringsinstellingen. In dit persbericht zijn de cijfers opgenomen waarin deze verschuivingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor 2006 in tabel 2 tussen haakjes de cijfers opgenomen waarin voor deze verschuiving is gecorrigeerd. Bij de beschrijving van ontwikkelingen is de tekst van het persbericht gebaseerd op de gecorrigeerde cijfers. Het effect van het nieuwe zorgstelsel doet zich in 2007 niet meer voor.

Bruto binnenlands product (volume)

Bron: CBS.

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen)

	Waarde	Volumeverandering t.o.v.	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ^{1) #}
	<i>mld euro</i>	%	%
2004	491,2	2,2	.
2005	509,0	1,5	.
2006	534,3	3,0	.
2004-I	120,5	1,6	1,4
II	124,3	2,1	0,2
III	118,6	2,6	0,5
IV	127,8	2,7	0,2
2005-I	123,8	0,5	-0,2
II	129,0	1,6	0,8
III	123,1	2,0	0,9
IV	133,0	1,9	0,7
2006-I	131,2	3,5	0,7
II	135,3	3,1	1,0
III	128,6	2,8	0,4
IV	139,2	2,7	0,8
2007-I	136,8	2,5	0,9
II	140,6	2,6	0,2
III	135,6	4,1	1,8

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2006 ²⁾		2007			
	III ²⁾	IV ²⁾	I	II	III	
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	2,5	2,4	2,4	1,7	2,0	3,0
w.v. door huishoudens	-0,8	-0,9	-1,5	1,4	1,6	2,4
	(2,7)	(2,6)	(2,1)			
door overheid	9,4	9,3	9,9	2,1	2,7	4,2
	(2,2)	(1,9)	(2,9)			
Investeringen in vaste activa	7,2	6,7	11,2	8,9	2,4	4,2
Veranderingen voorraden 1)	-0,1	-0,3	0,7	0,2	-1,4	-0,4
Nationale bestedingen	3,4	3,2	3,6	2,3	2,3	3,2
Uitvoer goederen en diensten	7,0	5,9	6,5	6,2	5,3	7,5
Invoer goederen en diensten	8,1	6,8	8,3	6,5	5,1	6,5
Bruto binnenlands product	3,0	2,8	2,7	2,5	2,6	4,1

1) In procenten van het bbp in constante prijzen.

2) De getallen tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor veranderingen in het zorgstelsel.

Bron: CBS.

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2006	2006		2007		
		III	IV	I	II	III
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	1,6	0,7	0,8	-1,9	0,6	4,7
Landbouw en visserij	-1,9	-1,1	-2,5	1,8	-0,3	-0,4
Industrie en energie:	1,2	-0,1	0,4	-4,7	-0,8	5,1
w.o. Industrie	2,3	1,5	4,3	4,4	2,5	2,5
Delfstoffenwinning	-3,3	-13,8	-13,5	-24,2	-14,3	26,0
Bouwnijverheid	4,1	4,5	3,8	7,2	5,4	5,6
Commerciële diensten	4,6	4,7	4,4	5,2	4,1	4,7
Handel, horeca en transport	5,5	4,7	5,0	5,2	3,7	5,3
Financiële en zakelijke diensten	3,9	4,7	4,0	5,2	4,5	4,2
Niet-commerciële diensten	1,3	1,8	2,3	2,2	2,2	2,6

Bron: CBS.